

**Измене и допуне
закона о одбрани
и Војсци у
скупштинској
процедури могле
би се наћи већ у
првој половини
октобра.
Поједине одредбе
биће јасније и
примењивије,
сматрају у
Министарству
одбране.
– Закони нису
споменик, него
развијени
потенцијал –
наглашава
државни секретар
Игор Јовичић.**

лада Републике Србије усвојила је на седници одржаној 20. августа *Предлог закона о изменама и допунама закона о одбрани и Предлог закона о изменама и допунама закона о Војсци Србије*. Реч је о прилагођавању постојећих нормативних аката практичним захтевима управљања системом одбране, нарочито у контексту реформе и интегративних процеса који трају. С друге стране, Министарство је, као предлагач, у измене и допуне унело све оно што би, према мишљењу и сугестијама људи „на терену”, повећало ефикасност рада и отклонило недоумице у тумачењу појединих елемената закона.

Како нам је рекао државни секретар Министарства одбране Игор Јовичић, који је протеклих месеци био знатно посвећен управо послу израде нацрта закона, Скупштина Републике Србије могла би, већ почетком наредног месеца, да их стави на дневни ред.

■ Нормативни алати

Разлог за доношење *Закона о изменама и допунама Закона о Војсци Србије*, како стоји у документу, јесте „усклађивање важећих решења са искуствима у практичној примени закона које захтева усаглашавање појединих правних решења са условима и могућностима у којима се реализују специфичне потребе војне службе, обезбеђују људски и материјални услови за модернизацију и професионализацију Војске Србије и примену општеприхваћених међународних стандарда у одбрани”, те „...омогућују ефикаснију примену одређених института и обезбеђују конзистентно и свеобухватно уређење области одбране, чиме ће се заокружити правни основ за спровођење реформе система одбране”.

Државни секретар Игор Јовичић каже да је тим Министарства, према налогу министра Шутановца, а руководећи се основама, начелима и принципима правне реформе система одбране, у предлог измена и допуна унео све оно што се у практичној примени закона о одбрани и Војсци Србије показало као проблем или недоумица.

– Током двадесетак састанака радне групе која се бавила нацртом измена и допуна поменутих закона, детаљно су проучене све примедбе и предлози у вези са њиховим тумачењем и применом. Уочили смо да бисмо корекцијама и додавањем појединих клаузула те нормативне акте учинили знатно ефикаснијим – каже државни секретар Јовичић. – Ступањем на снагу закона о одбрани и Војсци Србије почетком 2008. године направљен је нов и квалитетан нормативни простор за корениту реформу система одбране. Уосталом, правна реформа и јесте део свеобухватне реформе система одбране. Иза измена и допуна ова два закона данас стоји готово две године искуства у њиховој примени, али и 11 уредби, седам правилника, пет одлука и два упутства из надлежности Владе Србије и министра одбране, односно три одлуке и једно правило из надлежности председника Републике, који су на основу њих донети.

Према речима државног секретара, пред Парламентом ће се наћи документи који су пажљиво писани, па се и не очекују амандмани који би их већој мери изменили.

■ Новине и промене

Суштина оба закона о чијим изменама и допунама је реч, неће се мењати. Међутим поједине одредбе свакако привлаче више пажње. Професионалне припаднике Војске Србије, али и оне који то намеравају да постану, свакако ће занимати измене и допуне чланова 8. и 11. *Закона о Војсци*, који предвиђају повећање старосне границе за пријем у службу, односно остатак у њој. Истовремено се прописују изузеци у погледу година живота неопходних за пријем подофицира и официра на неодређено време када то захтевају потребе службе које се не могу задовољити редовним пријемом.

Чланом 17. истог закона предлага се прописивање услова за постављење војних лица на одговарајућа формацијска места са њиховом сагласношћу или без ње, а у складу са прописаним формацијским местима, чиме се обезбеђује стална и адекватна попуна Војске Срби-

ДУЖИ ОДМОРИ

Члан 24. *Предлога Закона о изменама и допунама Закона о ВС* заинтересоваће професионалне припаднике Војске јер третира утврђивање права на годишњи одмор у односу на године рада остварене у радном односу, а ради њиховог усаглашавања са критеријумима прописаним за државне службенике и специфичним условима под којима се врши војна служба. То значи да би сва лица која имају до десет година ефикативног радног стажа имала право на 25 радних дана одмора, а они између 10 и 20 година 27 дана. Тридесет дана одмора користили би сви са 20 и више година проведених у служби.

правне реформе

Државни секретар Игор Јовичић

је у складу са усвојеним плановима попуне. То значи да ће подофицир или официр у том случају задржати права и положај чина, без обзира на то да ли је постављен на ниже формацијско место. Међутим, уколико је реч о постављању на формацијско место другог рода или службе, престанак ће бити неопходан.

Значајну новину доноси и члан 18, који прописује услове под којима професионални припадник Војске Србије може радити у структурама међународне организације или регионалне иницијативе на основу конкурса тих организација. С друге стране, члан 14А каже да професионалном припаднику ВС није допуштено учешће у активностима удружења којима се остварују следећи циљеви: реформа система одбране, усклађивање прописа са општеприхваћеним стандардима и прописима Европске уније, изградња стратегије одбране и доктрине ВС којом се утврђују састав, организација и формација ВС, оперативна и функционална способност, употреба и попуна ВС; приправност и мобилизација; опремљеност наоружањем и војном опремом; командовање и руковођење и управљање системом одбране, учешће у мултинационалним операцијама и унутрашњи односи у Војсци.

Државни секретар Јовичић наглашава да је увођење поменутих клаузула било неопходно због вероватноће да се поједини професионални припадници Војске нађу у прилици да партиципирају у појединим институцијама и иницијативама регионалног и међународног карактера. Он додаје да Закон, поред наведеног, одређује и дужину потенцијалног ангажмана, начин новчане надокнаде и механизам плаћања пореза и доприноса у таквим случајевима.

Од 25. до 29. члана *Нацрт Закона о ВС* третира услове за престанак службе на основу губитка чина и по сили закона. Како смо чули од нашег саговорника, нарочита пажња посвећена је одредбама о престанку службе по сили закона, које се тичу пензијског стажа и година живота, чиме се отклањају све недоречености, непрецизности и произвољна тумачења у пракси.

Веома важан сегмент *Предлога* поменутог закона, како примећује Јовичић, јесу одредбе које уводе нове дисциплинске мере и казне за припаднике Војске које су исходиште нашле, пре свега у потреби за ефикаснијом заштитом војне дисциплине. Таква је, наиме, мера „Забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту“ до 30 дана, што подразумева кретање ограничено на боравишне просторије, војне зграде или објекте, где војна лица нису закључана и где настављају да врше своје дужности. Све то се, по Европском праву, не сматра лишавањем слободе, како каже државни секретар.

– Важно је нагласити да члан 35. тог закона практично чини живом одредбу Кривичног законика, којим је предвиђена могућност да се војном лицу, у случају кривичног дела против Војске Србије за које је забрањена казна затвора до три године, а која су добила особито лак вид, у одговарајућем дисциплинском поступку може, уместо кривичне, изрећи одговарајућа дисциплинска санкција када то захтевају интереси службе – каже државни секретар Јовичић.

Низ измена и допуна Закона о Војсци односи се на овлашћења министра одбране, којима се, како наглашава наш саговорник, операционализују процедуре важне за функционисање система одбране у целини. Једна од таквих одредби која би требало да уђе у *Закон о Војсци* јесте овлашћење министра да прописује звања у Војсци, те да одређује формацију установа и јединица војске, односно унапређује, поставља и разрешава дужности старешине чина мајора, потпуковника и пуковника, те генерала који су распоређени на службу ван ВС. Министар би, такође, требало да се бави ближим уређивањем поступка за утврђивање постојања, висине и накнаде штете, али и услова и начина преноса својих овлашћења за одлучивање о накнади штете у ВС.

Пажљивом читаоцу *Предлога Закона* неће промаћи неколико појмовних измена које усаглашавају поједине термине са традицијом, али и општеприхваћеном номенклатуром у безбедносним системима са којима се тежи достизању интероперабилности.

Предлог Закона о изменама и допунама закона о одбрани обилује појмовним изменама, али и проширеним и обогаћеним надлежностима

ВОЈНОПОЛИЦИЈСКИ ИНСПЕКТОР

Важна одредба која се уводи у *Закон о Војсци Србије* јесте увођење војнополицијског инспектора, који би формално био на челу посебне организационе јединице у саставу Управе Војне полиције. Он би се постављао решењем министра одбране, а на предлог начелника Генералштаба. Првенствени задатак војнополицијског инспектора била би унутрашња контрола рада Војне полиције у погледу законитости примене полицијских овлашћења врши која се образује.

ма Министарства, односно министра одбране. Реч је широком спектру овлашћења која третирају проблематику инспекцијске контроле у ВС и МО, заједничког цивилно-војног система управљања ваздухопловним саобраћајем за потребе одбране, начина закључивања међународних споразума у области одбране и војне сарадње, избора и упућивања изасланика одбране, коришћења обележја и симбола Војске Србије итд.

Као посебно важно решење у поменутом нормативном акту, државни секретар види клаузулу којом се предлаже прописивање могућности да делатности логистичке подршке обављају војне установе, које су организационо и функционално везане за Министарство одбране, а које могу бити образоване са статусом правног лица или без статуса правног лица, зависно од обима услуга које обављају за систем одбране. У истом члану предлаже се и прописивање овлашћења министра одбране да ближе уреди начин рада, пословања и управљања војним установама и одређује војне установе које могу стећи статус правног лица у складу са законом.

Како истиче наш саговорник, оба закона доносе много квалитетних решења, уважавајући чињеницу да та решења нису једина и коначна. – Закони нису споменик, него развојни потенцијал. Они само треба да омогуће да се систем одбране квалитетно развија, сагласно демократском опредељењу и цивилизацијском амбијенту у коме се наша земља налази и што је веома важно, са људима који у њему раде – подвлачи Јовичић. ■

Александар ПЕТРОВИЋ